

Onderzoeksrapportage

Subregio West

Bijlage G 2g

Auteurs: L. Ax, MSc., Drs. M. Luttik, K. Rijpkema, MSc.
Datum: 4 februari 2019
Status: Concept

Inhoudsopgave

1.	Basis en extra ondersteuning	6
1.1	Schoolondersteuningsprofielen	6
1.2	Expertise	7
2.	Zorgplicht	18
2.1	Beleid	18
2.2	Aanmeldprocedures	18
2.3	Tijdige en passende ondersteuning	19
2.4	Thuiszitters	20
2.5	Terugplaatsingen naar regulier onderwijs	20
2.6	Zij-instromers	20
2.7	Doorverwijzingen S(B)O	20
2.8	Ontwikkelingsperspectiefplan en ouderbetrokkenheid	21
3.	Doorgaande lijn	24
3.1	Afstemming voorschoolse voorzieningen	24
3.2	Samenwerking voorschoolse voorzieningen	25
3.3	Verbeterpunten afstemming voorschoolse voorzieningen	25
3.4	Afstemming voortgezet onderwijs	25
3.5	Verbeterpunten afstemming voortgezet onderwijs	26
4.	Lokale afspraken	27
4.1	Samenwerking	27
4.2	Bestuurlijk overleg	28
4.3	Tevredenheid opbrengsten bestuurlijk overleg	29
5.	Conclusie	30
5.1	Basis en extra ondersteuning	30
5.2	Zorgplicht	31
5.3	Doorgaande lijn	32
5.4	Lokale afspraken	32

Bijlage 1: Tabellen 33

Subregio West

In dit hoofdstuk worden de antwoorden op de school- en schoolbestuursvragenlijst voor de subregio West uiteengezet. Subregio West bestaat uit 54 scholen en vijf schoolbesturen. De schoolbestuursvragenlijst is door alle vijf schoolbesturen ingevuld:

1. Gemeente Noordenveld /OPON – afkorting OPON – 11711– heeft twaalf scholen onder zich, allemaal binnen de subregio West;
2. St. Christelijke Kindcentra Drenthe– afkorting CKC – 32073 – heeft 31 scholen onder zich, waarvan één binnen het samenwerkingsverband PO 20.01 in de subregio West;
3. Stichting Quadraten – afkorting Quadraten – 41571 – heeft 35 scholen onder zich, allemaal binnen de subregio West;
4. Stg. voor Ger. Prim. Onderwijs NoorderBasis – afkorting Noorderbasis – 42607 – heeft negentien scholen onder zich, waarvan vijf binnen de subregio West vallen. NoorderBasis heeft samen met VGPONN de vragenlijst ingevuld.
5. Stichting Primenius – afkorting Primenius – 45000 – heeft 34 scholen onder zich, waarvan één binnen de subregio West.

Van de vijf schoolbesturen met scholen in de subregio West, hebben 47 scholen de vragenlijst ingevuld:

OPON

1. De Schans
2. De Hekakker
3. 't Spectrum (niet ingevuld)
4. De Elsakker
5. De Eskampen
6. De Marke
7. De Tandem
8. Valkhof
9. De Poolster
10. De Flint (niet ingevuld)
11. Het Palet (niet ingevuld)
12. SSBO 't Hoge Holt

CKC

1. Speel en Leer

Quadraten

1. Rammelt Booy
2. Jan Kuipers
3. De Groene Borg
4. De Wegwijzer
5. De Klimboom
6. De Bron
7. Rehoboth
8. 't Fundament
9. De Adeborg
10. De Borgstee
11. De Humstee
12. De Rietstek
13. De Delta
14. De Klister

15. De Parel
16. De Hoeksteen
17. De Stapsteen
18. Van Panhuys (niet ingevuld)
19. Het Anker
20. De Regenboog
21. De Vlieger
22. De Windroos
23. De Borgh
24. De Molenberg
25. Het Kompas
26. De Aquarel
27. De Hasselbraam
28. Nijenoert
29. De Beelen (niet ingevuld)
30. De Gavelander
31. Het Veenpluis
32. De Opstap
33. De Springplank
34. De Dorpel
35. De Triangel

Noorderbasis

1. De Rank
2. Christal (niet ingevuld)
3. De Brug (niet ingevuld)
4. De Springplank
5. Onder De Wieken

Primenius

1. 't Sterrenpad

Drie scholen hebben aan het einde van de vragenlijst nog een opmerking gegeven en deze dienen ter informatie voorafgaand aan de rapportage:

Scholen:

- Remmelt Booysschool: *"Laatste vragen allemaal voldoende ingevuld, omdat het beeld wisselend is per leerling en ouders. Ook de kwaliteit van externe partners wisselt sterk."*
- Jan Kuipers: *"Het SOP is vastgesteld onder de vorige directeur en IB, waardoor nu onvoldoende zicht is op de gang van zaken. Aangezien alles goed op papier staat, ga ik er vanuit dat de procedure juist doorlopen is. Het huidige SOP is nog niet aangepast, aangezien er een nieuw format zou worden aangeleverd. Recentelijk begrepen dat alleen de oude moet worden geactualiseerd. Dit staat gepland in januari '19."*
- Het Veenpluis: *"Ik vond het lastig om de lijst in te vullen gezien ik in september ben gestart op deze school. Ook de intern begeleider is nieuw in de school."*

1. Basis en extra ondersteuning

1.1 Schoolondersteuningsprofielen

In het Ondersteuningsplan (OP) van SWV PO 20.01 staat dat alle aangesloten scholen (inclusief speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs) beschikken over een actueel en wettelijk voorgeschreven schoolondersteuningsprofiel (in het vervolg SOP). Een SOP dient wettelijk om de vier jaar te worden geactualiseerd, een SOP is actueel als deze recenter is dan 1 september 2014. Maar er zijn voornemens om wettelijk vast te leggen dat het SOP jaarlijks geactualiseerd dient te worden. In het OP van het samenwerkingsband staat al dat scholen elk schooljaar hun SOP dienen te actualiseren om daarmee de ontwikkeling en het realiseren van de gestelde ambities in de profielen te kunnen monitoren. Zevenendertig scholen geven aan dat hun SOP actueel is en tien scholen geven aan dat hun SOP niet actueel is. Welke tien scholen dit zijn, is te zien in onderstaande tabel.

Scholen die aangeven geen actueel SOP te hebben	Schoolbestuur	Gemeente	Datum
't Sterrenpad	Primenius	Marum	01/01/2019
De Parel	Quadranten	Noordenveld	14/12/2018
De Nijenoert	Quadranten	Leek	01/07/2018
De Adeborg	Quadranten	Zuidhorn	10/10/2017
De Opstap	Quadranten	Zuidhorn	05/09/2017
Jan Kuipers	Quadranten	Groote gast	01/09/2017
De Borgh	Quadranten	Zuidhorn	01/11/2016
De Hasselbraam	Quadranten	Leek	01/09/2016
De Springplank	NoorderBasis	Leek	10/05/2016
De Rank	NoorderBasis	Noordenveld	08/09/2015

Bij 't Sterrenpad is het SOP momenteel niet actueel, maar staat het op de planning om het SOP 1 januari 2019 geactualiseerd vast te stellen. De andere negen scholen die aangeven dat hun SOP's niet actueel zijn, zijn gezien de grensdatum van 1 september 2014 wel actueel. Gezien de grensdatum heeft De Rank volgend schooljaar (2019-2020) geen actueel SOP meer. Daarnaast zijn er drie scholen (De Schans, 't Fundament en De Elsakker) die aangeven dat hun SOP actueel is, maar gezien de grensdatum is hun SOP niet actueel. De Hoeksteen heeft volgend schooljaar geen actueel SOP meer.

Scholen	Schoolbestuur	Gemeente	Datum
De Hoeksteen	Quadranten	Noordenveld	01/08/2015
De Schans	OPON	Noordenveld	01/09/2014
't Fundament	Quadranten	Groote gast	01/08/2014
De Elsakker	OPON	Noordenveld	01/07/2014

Kortom, 43 scholen hebben een actueel SOP en vier 4 scholen niet (De Schans, 't Fundament, De Elsakker en 't Sterrenpad).

Vindbaarheid SOP

In het OP van SWV PO 20.01 staat dat de schoolondersteuningsprofielen op de website van de school en de website van de aangesloten schoolbesturen dienen te staan. Bij 63,8 procent van de scholen staat het SOP daadwerkelijk op de website van de school en geen van de scholen heeft het

SOP op de website van hun schoolbestuur staan. Verder liggen de meeste SOP's ter inzage op de school en bij de directeur en bij 38,3 procent van de scholen is het SOP ter inzage bij de ib-er.

Antwoordkeuzes	Percentage	Aantallen (n= 47)
Ter inzage op school	65,9%	31
Website van de school	63,8%	30
Ter inzage directeur	59,6%	28
Ter inzage bij de ib-er	38,3%	18
Op te vragen bij MR van school	10,6%	5
In de schoolgids	0%	0
Website schoolbestuur	0%	0
Anders, namelijk:		
<ul style="list-style-type: none"> • De Springplank: VenstersPO • De Nijenoert: We wachten op het nieuwe format Stichtingsbreed en passen dan het SOP aan voor dit schooljaar. • 't Sterrenpad: De website is momenteel onder constructie en zal binnenkort vernieuwd live gaan. • De Hasselbraam: Op de website bij Scholen op de kaart is het dossier te downloaden. • De Molenberg: MijnSchool 		

Goedkeuring SOP

Het SOP komt tot stand in de school en dient te worden opgesteld door het team van de school. De MR heeft adviesrecht op het SOP. Bij 91,5 procent van de scholen is het SOP met het team overlegd. Vier scholen hebben hun SOP niet met het team overlegd. Dit zijn De Klister, Het Valkhof, De Borgstee en De Bron. Bij 95,7 procent van de scholen heeft de MR de gelegenheid gekregen om gebruik te maken van haar adviesrecht. Bij twee scholen (Onder de wieden en De Triangel) heeft de MR niet de gelegenheid gekregen om gebruik te maken van haar adviesrecht.

1.2 Expertise

Aanwezigheid expertise

Doel van de wet Passend Onderwijs is dat alle leerlingen, dus ook leerlingen die extra ondersteuning in de klas nodig hebben, een passende onderwijsplek krijgen. Om een inzicht te krijgen in de mate waarin scholen die extra ondersteuning kunnen bieden is er gevraagd naar de aanwezigheid van expertise. Er is een lijst met 22 soorten problematieken of beperkingen voorgelegd aan de scholen, met de vraag om aan te geven in welke mate de school ondersteuning kan bieden aan leerlingen met de daarbij behorende ondersteuningsbehoeften. Deze lijst is gebaseerd de elfde voortgangsrapportage van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Kinderen met een achterstand in taal/lezen, achterstand in rekenen en dyslexie kunnen bij alle scholen in Subregio West tenminste in geringe mate worden ondersteund. Zo'n 40 procent van de scholen kan dit in voldoende mate en zo'n 40 procent van de scholen kan dit in ruime mate. Kinderen met faalangst, hoogbegaafdheid en autisme of verwante stoornis kunnen ook bij alle scholen in de regio tenminste in geringe mate worden ondersteund. Kinderen met faalangst en hoogbegaafdheid kunnen door zo'n 40 procent van de scholen in voldoende mate worden ondersteund en 30 procent van scholen kan dit in ruime mate. Kinderen met autisme of verwante stoornis kunnen door zo'n 46 procent van de scholen in voldoende mate worden ondersteund en 17 procent van de scholen kan dit in ruime mate.

Kinderen met andere problematieken of beperkingen uit de lijst kunnen niet door alle scholen worden ondersteund of scholen weten niet of zij deze kinderen ondersteuning kunnen bieden. Op het gebied van taalstoornis, ADHD/ADD, spraakstoornis, overige fysieke beperkingen, dyscalculie en NT2 is dit maar een relatief klein deel van de scholen die dit niet kunnen of niet weten of ze het kunnen. De overige scholen kunnen deze kinderen tenminste in geringe mate ondersteunen.

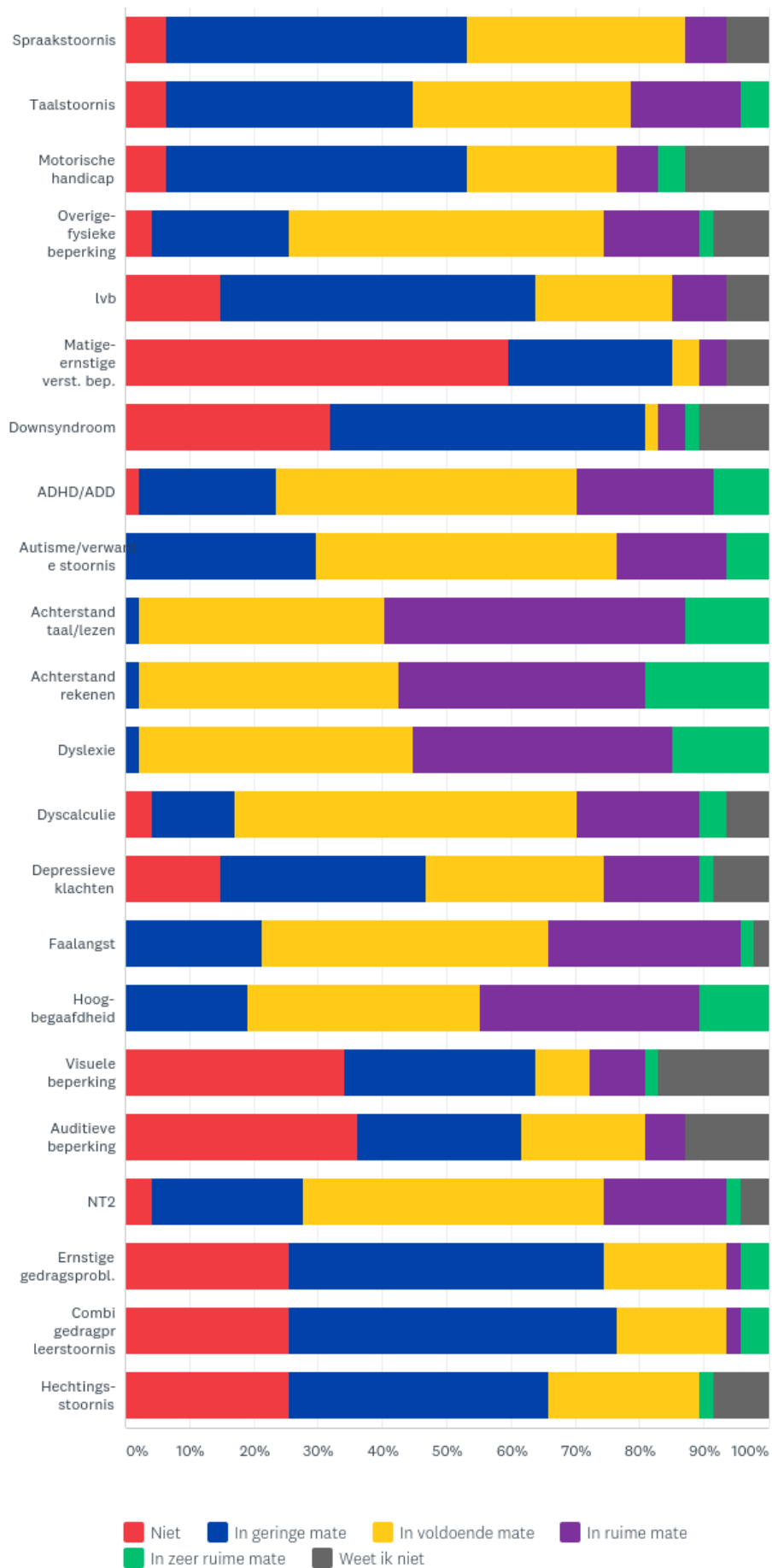
Kinderen met matige tot ernstige verstandelijke beperking, downsyndroom, visuele handicap, auditieve handicap en hechtingsstoornis kunnen door een relatief groot deel van de scholen niet worden ondersteund of de scholen weten niet of ze deze kinderen kunnen ondersteunen, als scholen al aangeven deze kinderen te kunnen ondersteunen dan is dit met name in geringe mate.

Op het gebied van spraakstoornis, lichte verstandelijke beperking, matige tot ernstige verstandelijke beperking en auditieve handicap is er geen school die dit in zeer hoge mate kan ondersteunen.

Een aantal scholen geeft nog een opmerking over de aanwezigheid van expertise bij deze vraag:

- De Windroos: In alles hangt het af van de mate en het kind.
- Remmelt Booysschool: Lastig om deze antwoorden zo in te vullen, soms zou ik erbij willen zetten of dit met hulp of zonder hulp lukt. Wij kijken liever eerst naar het kind en pas dan naar zijn/haar beperking.
- Het Valkhof: Het een en ander is afhankelijk van:
  - de zwaarte van de diagnose
  - de samenstelling van de groep
  - de opstelling van en samenwerking met de ouders
  - de mogelijke ondersteuning van instanties/ organisaties
- De Schans: Op deze vraag is 'niet' ingevuld indien het 'niet van toepassing' is.
- De Wegwijzer: Begeleiding vaak wel met behulp van externe instanties.

Aanvullende expertise

Bij de uitvoering van passend onderwijs kunnen leraren ondersteuning krijgen van aanvullende expertises, bijvoorbeeld een intern begeleider of een onderwijsassistent. Daarnaast dient er snel gehandeld te worden als kinderen extra ondersteuning nodig hebben.

De scholen en schoolbesturen zijn gevraagd naar de beschikbaarheid van zestien functionarissen, om directe ondersteuning aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften te geven.

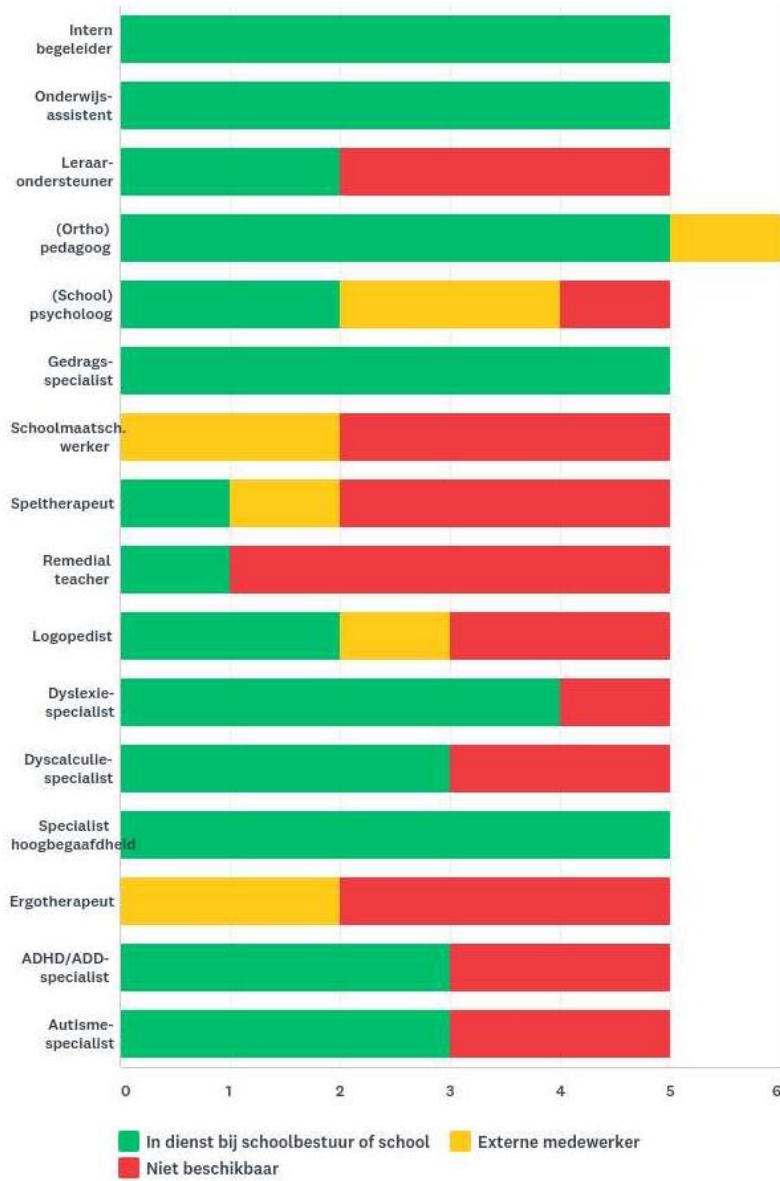
De grafische weergave op de volgende pagina laat zien dat er enig verschil is tussen het antwoord op deze vraag door de scholen en door de schoolbesturen. De schoolbesturen geven meer beschikbare expertise aan dan de scholen. De vijf schoolbesturen geven aan dat vijf van de zestien aanvullende expertises/ functionarissen beschikbaar zijn. Dit zijn de intern begeleider, onderwijsassistent, (ortho)pedagoog, gedragsspecialist en specialist hoogbegaafdheid. De 47 scholen geven aan dat zij niet alle functionarissen beschikbaar hebben, met uitzondering van een intern begeleider en een gedragsspecialist. Deze twee aanvullende expertises/ functionarissen zijn wel bij alle scholen beschikbaar. Het valt op dat zowel relatief veel schoolbesturen als scholen aangeven geen leraarondersteuner en remedial teacher beschikbaar te hebben. Verder geven drie van de vijf schoolbesturen aan dat er geen schoolmaatschappelijk werker, speltherapeut en ergotherapeut beschikbaar is. Een groot deel van de scholen geeft aan geen dyscalculiespecialist beschikbaar te hebben.

Schoolbesturen NoorderBasis en Quadraten geven aan zeven van de zestien functionarissen beschikbaar te hebben. OPON geeft daarentegen aan alle functionarissen beschikbaar te hebben. De Triangel en 't Sterrenpad geven aan dat zeven van de zestien functionarissen beschikbaar zijn. De Opstap geeft aan zes van de zestien functionarissen beschikbaar te hebben en Jan Kuiperschool geeft aan vijf van de zestien functionarissen beschikbaar te hebben. Daarentegen geven De Windroos, De Parel, De Nijenoert en De Hasselbraam aan alle functionarissen beschikbaar te hebben.

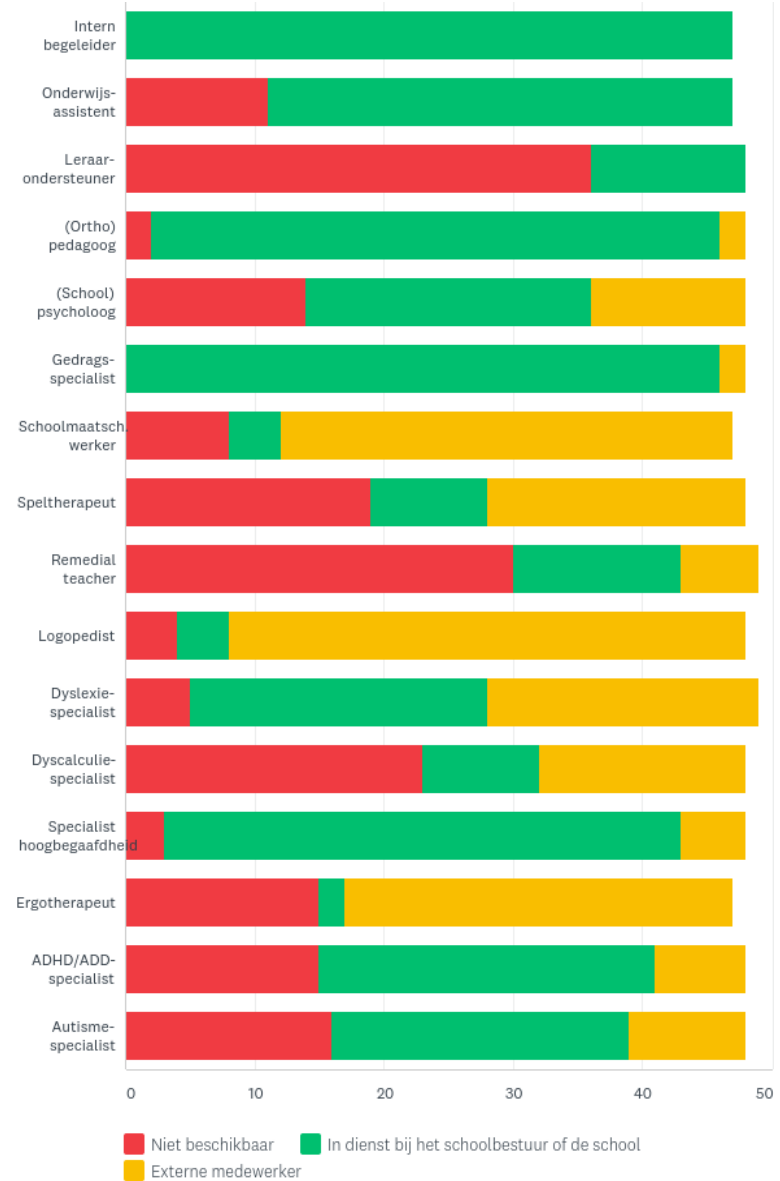
Er zijn twee scholen die nog een antwoord geven bij de anders-optie:

- De Vlieger: Fysiotherapeut extern beschikbaar, ambulant begeleider cluster 2.
- Het Valkhof: Ambulant begeleiders van Visio en Kentalis.

Schoolbesturen (n=5)

Scholen (n=47)

Inzet functionarissen

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoeveel scholen of hun schoolbestuur bepaalde functionarissen in schooljaar 2017-2018 hebben ingezet.

	Percentage	Aantallen (n=47)	Gemiddeld aantal uren per jaar (globaal)
Intern begeleider	100%	47	593
Gedragsspecialist	100%	47	49
(Ortho)pedagoog	95,7%	45	80
Specialist hoogbegaafdheid	93,6%	44	52
Logopedist	91,5%	43	26
Dyslexiespecialist	91,5%	43	40
Schoolmaatschappelijk werker	82,9%	39	22
Onderwijsassistent	76,6%	36	607
(School)psycholoog	70,2%	33	16
ADHD/ADD-specialist	70,2%	33	12
Ergotherapeut	68,1%	32	7
Autismespecialist	65,9%	31	6
Speltherapeut	59,6%	28	27
Dyscalculiespecialist	51,1%	24	3
Remedial teacher	36,2%	17	17
Leraarondersteuner	25,5%	12	111

Alle scholen geven aan uren in te zetten voor de inzet van een intern begeleider en gedragsspecialist. De meeste uren worden ingezet voor een intern begeleider en onderwijsassistent. Het valt op dat de gedragsspecialist overal beschikbaar is, maar in vergelijking met de andere functionarissen weinig uren wordt ingezet. Verder zijn bij weinig scholen een dyscalculiespecialist, remedial teacher en leraarondersteuner beschikbaar. De dyscalculiespecialist, remedial teacher, autismespecialist, ergotherapeut, ADHD/ADD-specialist en (school)psycholoog worden gemiddeld weinig uren ingezet. Wat op valt is dat een leraarondersteuner door weinig (twaalf) scholen wordt ingezet, maar in vergelijking met de andere functionarissen redelijk veel uren wordt ingezet.

Een kanttekening bij deze tabel is dat enkele scholen aangeven dat een functionaris op afroep/aanvraag beschikbaar is, ze niet weten hoeveel uren de functionarissen beschikbaar zijn, via nul uren of extern beschikbaar zijn of ze geven aan dat de functionaris onder de ureninzet van een andere functionaris valt (bijvoorbeeld dyslexie- en dyscalculiespecialist vallen onder de (ortho)pedagoog). Deze uren zijn niet meegerekend in de gemiddeldes dus kan het werkelijke aantal uren hoger liggen.

Afspraken

Voor het bieden van extra ondersteuning aan kinderen, is het vaak noodzakelijk dat schoolbesturen samenwerken met (zorg)partners. De mate waarin schoolbesturen dit organiseren door middel van contracten, geeft aan dat ze werken vanuit een visie. Voordat er kinderen zijn met een ondersteuningsbehoefte, is er al zorg georganiseerd. Deze ondersteuning kan direct worden ingezet als een ondersteuningsbehoefte zich aandient.

Afspraken jeugdhulp met betrekking tot afstemming onderwijs jeugdzorg

Schoolbesturen is gevraagd of al hun scholen afspraken hebben gemaakt met jeugdhulp met betrekking tot de afstemming onderwijs jeugdzorg. Drie schoolbesturen (CKC, Quadraten en OPON) geven aan dat er afspraken zijn gemaakt en twee schoolbesturen (NoorderBasis en Primenius) geven aan van niet. NoorderBasis geeft aan dat dit bovenschools niet exact bekend is en Primenius geeft aan dat ze afhankelijk zijn van gemeentelijk beleid en dat het nog niet voor elke

gemeente goed geregeld is, maar de wens ligt er wel op elke school. De schoolbesturen geven met betrekking tot de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs de volgende punten ter verbetering aan:

Schoolbestuur	Verbeterpunten
CKC	Afstemming, meer zelfde medewerkers voor dezelfde organisatie.
NoorderBasis	Geen punten
Quadraten	Kortere lijnen, voortbouwen op aanwezige ervaringen en beschikbare expertise, schoolverpleegkundigen aan laten schuiven bij clb-overleg (indien gewenst).
OPON	Terugkoppeling van lopende begeleidingstrajecten.
Primenius	Meer behoefte aan gedeelde verantwoordelijkheid. Laat niet de geldstroom leidend zijn maar wat het kind/het gezin nodig heeft en pas daar het traject op aan.

Afspraken met andere schoolbesturen ten aanzien van de inzet van aanvullende expertise

De meeste schoolbesturen (60 procent) geven aan geen afspraken met andere schoolbesturen te hebben gemaakt ten aanzien van de inzet van aanvullende expertise. Dit zijn CKC, OPON en Primenius. De andere twee schoolbesturen hebben wel afspraken gemaakt. In onderstaande tabel staat welke afspraken er zijn gemaakt.

Afspraken met andere schoolbesturen	Schoolbestuur	Zo ja, welke afspraken?
Ja	40% 2	<ul style="list-style-type: none"> Quadraten: Inzet bovenschools ondersteuner voorheen cluster 3 (OPON en Quadraten) OPON: Met betrekking tot de hierboven genoemde thema's: samenwerking met Quadraten, CKC Drenthe, Noorderbasis en Plateau Openbaar Onderwijs Assen.
Nee	60% 3	

Ondersteuningsprogramma's scholen

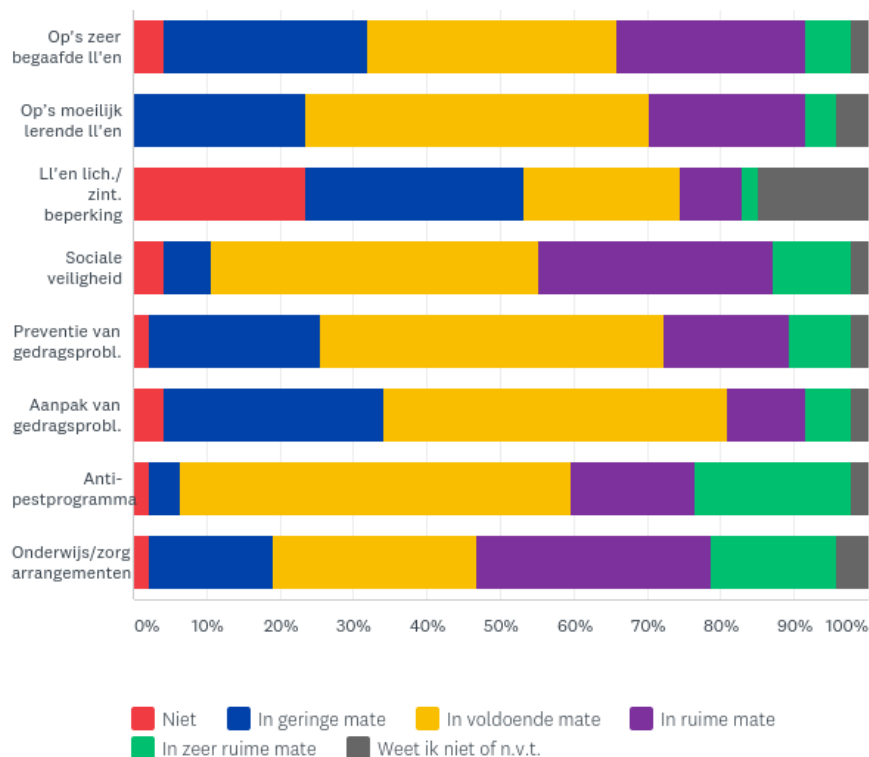
In het ikinstrument basisondersteuning van het SWV PO 20.01 staat dat de scholen dienen te werken met effectieve methoden en aanpakken, daarom is gevraagd naar ondersteuningsprogramma's die scholen kunnen inzetten om de leerling direct te ondersteunen.

Als gevolg van een aanpassing van de onderwijswetten zijn scholen in het primair- en voortgezet onderwijs per 1 augustus 2015 verplicht zorg te dragen voor een sociaal veilige school. De meeste scholen (21) kunnen programma's of methodieken die zich richten op sociale veiligheid in voldoende mate inzetten. Vijftien scholen kunnen dit in ruime mate en vijf scholen (De Delta, De Springplank, De Poolster, De Regenboog, 't Hoge Holt) in zeer ruime mate. De Aquarel en De Groene Borg zetten deze programma's niet in en Het Veenpluis weet niet of ze deze programma's in kunnen zetten.

Scholen zijn verplicht hun leerlingen en personeel te beschermen tegen alle vormen van geweld, dus ook tegen pesten. Dat staat in de Arbowet. In aanvulling op de Arbowet hebben werkgevers en werknemers in de cao afgesproken dat elke school sinds 1 januari 2006 een veiligheidsplan moet hebben. Een onderdeel van dit plan is een antipestprotocol. Een antipestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van pesten op school. Bij 95,7 procent van de scholen worden anti-pestprogramma's ingezet, waarvan 53,2 procent in voldoende mate, 17 procent in ruime mate en 21,3 procent in zeer ruime mate. Het Veenpluis geeft aan weet niet/ niet van toepassing en Het Kompas geeft aan geen anti-pestprogramma's in te zetten.

Verder blijkt dat ondersteuningsprogramma's voor zeer begaafde leerlingen door 93,6 procent van de scholen tenminste in geringe mate wordt ingezet. Ondersteuningsprogramma's voor moeilijk lerende leerlingen wordt door 95,7 van de scholen tenminste in geringe mate ingezet. (Extra) ondersteuning bij onderwijs aan leerlingen met lichamelijke/zintuiglijke beperkingen wordt door 61,7 procent van de scholen tenminste in geringe mate ingezet. Ongeveer 94 à 96 procent van de scholen zet tenminste in geringe mate programma's in met betrekking tot preventie en aanpak gedragsproblemen. Onderwijs-zorgarrangementen worden bij 95,7 procent van de scholen tenminste in geringe mate ingezet.

Wat opvalt is dat geen programma door alle scholen wordt ingezet en er altijd wel één à twee scholen zijn die het programma niet inzetten of niet weten of ze het in kunnen zetten. Verder is het opvallend dat De Gavelander, Het Valkhof, De Poolster, 't Sterrenpad en De Springplank alle programma's in voldoende of (zeer) ruime mate inzetten. Daarentegen geeft Het Veenpluis bij alle programma's weet niet/ niet van toepassing aan en geeft De Groene Borg vaak in geringe mate of niet aan. Het Valkhof geeft nog als opmerking dat het lastig is om aan te geven wat 'in voldoende mate' is. Verder geeft De Vlieger nog aan dat mogelijke inzet sterk afhankelijk was van extra formatie vorig jaar.

In de volgende tabel staan onderdelen die een school verplicht dient te hebben. Uit de gegeven antwoorden blijkt dat bij elke school een pestprotocol en aanspreekpunt aanwezig is. De andere protocollen en richtlijnen zijn tenminste bij 83 procent van de scholen aanwezig. Actieve geïmplementeerde Meldcode is bij acht scholen niet aanwezig en coördinator pestbeleid/ pestprotocol is bij vijf scholen niet aanwezig.

	Reacties (n=47)			
	Ja		Nee	
Pestprotocol	100%	47	0%	0
Aanspreekpunt voor leerlingen en ouders waarbij zij pesten kunnen melden	100%	47	0%	0
Sociaal veiligheidsplan	97,9%	46	2,1%	1
Monitor Veiligheidsbeleving kinderen	93,6%	44	6,4%	3
Richtlijnen voor medewerkers hoe om te gaan met vertrouwelijke informatie over leerling	93,6%	44	6,4%	3
Coördinator pestbeleid/ pestprotocol	89,4%	42	10,6%	5
Actieve geïmplementeerde Meldcode	83%	39	17%	8
Opmerkingen:				
<ul style="list-style-type: none"> • De Rank: Meldcode implementatie is een aantal jaren geleden gebeurt. Staat nu binnenkort op de agenda. • De Schans: Het schoolveiligheidsplan is bovenschools opgesteld. Het zou eventueel nog specifiekere kunnen voor onze school. 				

Scholing

Drieëndertig scholen geven aan specifieke scholing of andere activiteiten voor hun leerkrachten in het schooljaar 2017-2018 georganiseerd te hebben. Daarnaast zijn er veertien scholen die aangeven geen specifieke scholing of andere activiteiten georganiseerd te hebben voor hun leerkrachten. Dit betreffen de scholen:

1. De Opstap	8. De Triangel
2. De Aquarel	9. De Elsakker
3. De Klimboom	10. De Dospel
4. De Rietstek	11. Het Kompas
5. De Klister	12. De Molenberg
6. De Rank	13. Rehoboth
7. SPEEL en LEER	14. De Humstee

Op de volgende pagina is in de tabel te zien op welke onderwerpen de scholen scholing organiseren. Minimaal 27,3 procent van de scholen heeft in het schooljaar 2017-2018 scholing voor het hele team georganiseerd op de onderwerpen: signaleren & analyseren, handelingsgericht werken, woordenschat en pedagogisch klimaat. Bij 51,5 procent van de scholen is scholing m.b.t. het ondersteunen van kinderen met spraak/ taalstoornis voor een deel van het team georganiseerd en bij 45,5 procent van de scholen wordt scholing m.b.t. het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan voor een deel van het team georganiseerd. Bij zes scholen staat scholing op de onderwerpen signaleren & analyseren en woordenschat gepland voor de komende twee jaren. Verder wordt er bij minimaal 50 procent van de scholen geen scholing georganiseerd op het gebied van gespreksvaardigheden, NT2, klassenmanagement, behandelen ondersteuningsvragen, opstellen ontwikkelingsperspectiefplan, de-escalerend optreden, omgaan met kinderen met een hechtingsstoornis, optreden bij gedragsproblematiek, ondersteunen van kinderen met fysieke beperking, verstandelijke beperking, cognitieve stoornis en sociaal-emotionele problematiek.

	Ja, het hele team		Ja, een deel van het team		Nee, gepland voor de komende twee jaren		Nee	
Handelingsgericht werken	39,4%	13	12,1%	4	12,1%	4	39,4%	13
Pedagogisch klimaat	36,4%	12	27,3%	9	3%	1	33,3%	11
Signaleren & Analyseren	33,3%	11	15,2%	5	18,2%	6	33,3%	11
Woordenschat	27,3%	9	15,2%	5	18,2%	6	39,4%	13
Klassenmanagement	18,2%	6	21,2%	7	12,1%	4	48,5%	16
Optreden bij gedragsproblematiek	9,1%	3	27,3%	9	12,1%	4	51,5%	17
Ondersteunen van kinderen met een sociaal-emotionele problematiek	9,1%	3	36,4%	12	3%	1	51,5%	17
Gesprekvaardigheden	6,1%	2	21,2%	7	15,2%	5	60,6%	20
Behandelen ondersteuningsvragen	6,1%	2	33,3%	11	3%	1	57,6%	19
De-escalerend optreden	6,1%	2	0%	0	12,1%	4	81,8%	27
Ondersteunen van kinderen met spraak/taalstoornis	6,1%	2	51,5%	17	0%	0	42,4%	14
Opstellen Ontwikkelingsperspectiefplan	3%	1	45,5%	15	3%	1	51,5%	17
Omgaan met kinderen met een hechtingsstoornis	3%	1	3%	1	3%	1	90,9%	30
NT2	0%	0	27,3%	9	15,2%	5	57,6%	19
Ondersteunen van kinderen met fysieke beperking	0%	0	6,1%	2	6,1%	2	87,9%	29
Ondersteunen van kinderen met verstandelijke beperking	0%	0	9,1%	3	3%	1	87,9%	29
Ondersteunen van kinderen met een cognitieve stoornis	0%	0	30,3%	10	3%	1	66,7%	22

Anders, namelijk:

- De Gavelander: Intern hebben we kennis gedeeld
- De Windroos: Er is een verschil tussen scholing/training en ondersteuning. Niet helder wat in sommige vragen bedoeld wordt
- De Vlieger: In verband met directiewisseling en interim directie periode geen /weinig scholing
- Het Valkhof: Hoogbegaafdheid - team
- De Schans: Alle leerkrachten hebben een cursus 'met Sprongen Vooruit' gevolgd.

Intern schoolondersteuningsteam

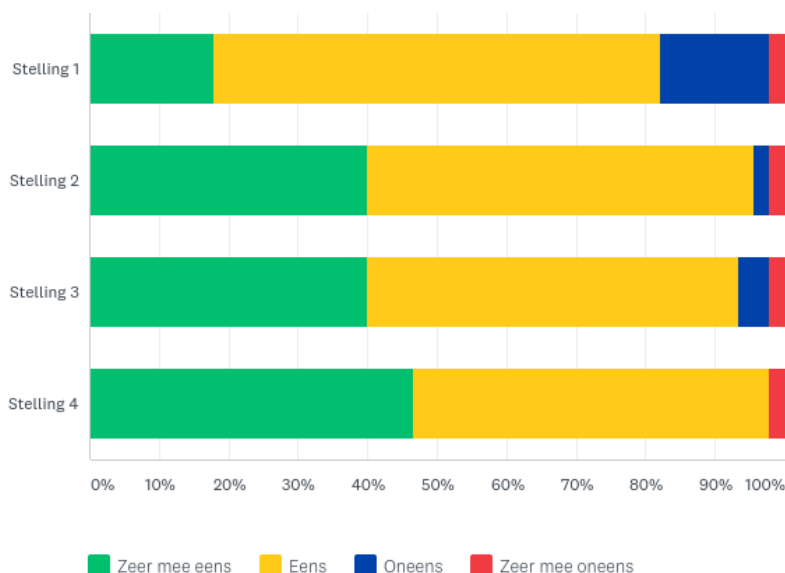
Eén van de kernkwaliteiten zoals aangegeven in het OP is dat de school een ondersteuningsteam dient te hebben gericht op leerlingenondersteuning. De scholen zijn bevraagd op hoe vaak het interne schoolondersteuningsteam bijeenkomt. Uit de antwoorden blijkt dat er verschillen zijn tussen de scholen hoe vaak ze het interne schoolondersteuningsteam bijeen laten komen. Bij twintig scholen komt het team elke week bijeen, maar bij vier scholen komt het schoolondersteuningsteam één keer per zes weken bijeen. De Gavelander, De Rank en SPEEL en LEER geven aan een ander overleg/ werkwijze te hebben.

Hoe vaak komt het interne schoolondersteuningsteam bijeen?	Reacties (n=47)	
1 keer per week	42,6%	20
1 keer per 2 weken	19,2%	9
1 keer per 3 weken	8,5%	4
1 keer per 4 weken/ 1 keer per maand	14,9%	7
1 keer per 5 weken	0%	0
1 keer per 6 weken	8,5%	4
Anders, namelijk:		
<ul style="list-style-type: none"> • De Gavelander: Overleg IB-Dir. • De Rank: We hebben een andere werkwijze • SPEEL en LEER: 4x per jaar met ondersteuningsteam van CKC, verder op aanvraag. 		

Om in beeld te brengen hoe het schoolondersteuningsteam werkt is de scholen een aantal stellingen voorgelegd:

1. Taken, werkwijze en verantwoordelijkheden van het interne schoolondersteuningsteam zijn vastgelegd.
2. Het interne schoolondersteuningsteam draagt zorg voor het organiseren van de externe ondersteuning.
3. Het interne schoolondersteuningsteam ondersteunt ouders/verzorgers en leerlingen.
4. Het interne schoolondersteuningsteam ondersteunt leerkrachten.

De meeste scholen zijn het (zeer) eens met de stellingen. Echter is 17,8 procent van de scholen het (zeer) oneens met stelling 1, 4,2 procent is het (zeer) oneens met stelling 2, 6,4 procent is het (zeer) oneens met stelling 3 en één school (De Bron) is het zeer oneens met stelling 4. Twee scholen hebben deze vraag overgeslagen en geven het volgende aan:

- De Rank: niet van toepassing (hebben een andere werkwijze).
- Onder de Wieken: wij hebben geen intern schoolondersteuningsteam waardoor wij deze vragen niet geheel kunnen invullen.

Het is opvallend dat Onder de Wieken aangeeft geen schoolondersteuningsteam te hebben maar bij de vorige vraag wel aangeeft één keer per zes weken overleg te hebben. Wellicht bedoelen ze hiermee een ander overleg.

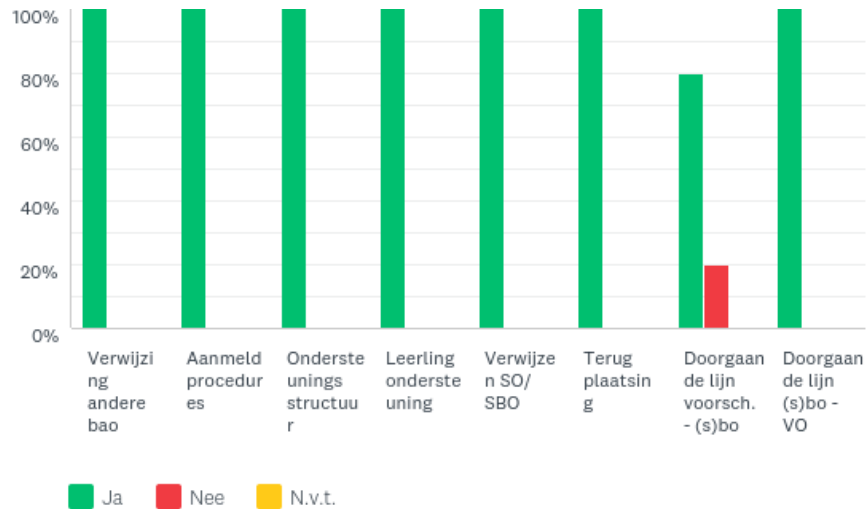
Verder geven vier scholen nog een aanvulling:

- Het Anker: Ondersteuning aan ouders/verzorgers en leerlingen wordt vooral gegeven door de ib'er.
- SPEEL en LEER: er zijn meerdere teams, OT en het ZAT, met betrekking tot vorige vraag, betreft OPP, hier 'nee' ingevuld, vanwege het niet werken met OPP's.
- De Hekakker: Het vastleggen van taken e.d. is in de maak maar nog niet vastgesteld in het team.
- De Bron: Het is vooral de ib'er die uitvoering geeft aan de besprekingen.

2. Zorgplicht

2.1 Beleid

Het valt op dat binnen deze subregio bijna alle schoolbesturen beleid hebben gemaakt op alle onderwerpen. Alleen op het gebied van de doorgaande lijn van voorschool naar (speciaal) basisonderwijs heeft één schoolbestuur (NoorderBasis) geen beleid gemaakt.

Geschilprocedures

Ouders kunnen bij de geschillencommissie passend onderwijs een geschil indienen tegen het schoolbestuur over (de weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, verwijdering van leerlingen of de vaststelling en/of bijstelling van het ontwikkelingsperspectief. De vijf schoolbesturen hebben geen geschilprocedures bij de geschillencommissie passend onderwijs gehad in het schooljaar 2017-2018.

2.2 Aanmeldprocedures

Ouders kunnen hun kind aanmelden op een school naar hun keuze. Wanneer een kind schriftelijk is aangemeld, heeft de school zorgplicht voor het kind. Het is dus noodzakelijk dat een kind schriftelijk wordt aangemeld. Wanneer de school zorgplicht heeft is de school verplicht het kind op te nemen of, indien de school het kind niet de benodigde ondersteuning kan bieden, een andere school te zoeken voor het kind.

De meeste scholen (85,1%) geven aan dat ouders/ verzorgers hun kind op school kunnen aanmelden via een aanmeldformulier, bij dertig scholen (63,8%) verloopt de aanmelding middels een gesprek met directeur/ leerkracht en bij 72,3 procent van de scholen kan dit via een intakegesprek. Verder geven vijftien scholen aan dat het telefonisch kan, elf scholen geven aan met een brief en zeventien scholen kan de aanmelding ook middels een mail naar de directeur/ leerkracht. Ook zijn er acht scholen die andere opties of aanvullingen geven.

	Percentage	Aantallen (n=47)
Aanmeldformulier	85,1%	40
Mail naar directeur/ leerkracht	36,2%	17
Gesprek met directeur/ leerkracht	63,8%	30
Intakegesprek	72,3%	34
Brief in de brievenbus	23,4%	11

Telefonisch	31,9%	15
Anders, namelijk:		
<ul style="list-style-type: none"> • De Hoeksteen: Aanmelding is altijd na een gesprek met de directeur • De Delta: Er vindt altijd een gesprek met de directeur plaats wanneer ouders willen aanmelden. • Jan Kuipers: Combinatie van bovenstaande • Het Veenpluis: Op meerdere manieren • Het Valkhof: Er zijn twee fases te onderscheiden: informeren/oriënteren en aanmelden. Aanmelden kan (wettelijk) alleen via een aanmeldformulier. Informeren kan op alle manieren die hierboven genoemd worden. • De Borgstee: Start met een persoonlijk gesprek met directeur en daarna afhankelijk van de situatie een observatie/overleg met andere school (bij zij-instroom). Bij onder instroom vaak alleen gesprek met directeur. Daarna aanmeldformulier. • Rehoboth: Afspraak met rondleiding • 't Hoge Holt: Niet van toepassing, wij zijn SBO. 		

2.3 Tijdige en passende ondersteuning

Van de 47 scholen geven 8 scholen (De Windroos, De Parel, SPEEL en LEER, De Nijenoert, De Borgstee, 't Sterrenpad, De Molenberg, De Regenboog) aan dat zij niet alle aangemelde kinderen voor het schooljaar 2017-2018 tijdig en passend hebben kunnen plaatsen op hun school. Vervolgens hebben bij de acht scholen de volgende acties plaatsgevonden:

Ingezette actie	Aantal keer ingezet door de scholen (n=8)	
Overgeplaatst naar het S(B)O	37,5%	3
Binnen de gemeente een andere school gevonden	25%	2
Aanvullend onderzoek	12,5%	1
Buiten de gemeente een andere school gevonden	0%	0
Anders, namelijk:		
<ul style="list-style-type: none"> • De Windroos: Wij hebben beperkt aantal plaatsen • SPEEL en LEER: Naar Taalklas in Assen, NT2 leerling • De Nijenoert: Advies SBO en MKD advies op te volgen. • 't Sterrenpad: Het ging om zij instromers . Hier hoeven we geen plaats aan te bieden en is de andere school aan zet 		

Scholen hebben zorgplicht voor alle kinderen die bij hen zijn ingeschreven. In geval van problemen of thuiszitten betekent dit dat de school de verantwoordelijkheid heeft om ouders en kind te ondersteunen naar de best passende onderwijsplek elders. Er zijn vijf scholen die in schooljaar 2017-2018 kinderen niet passend binnen zes weken konden plaatsen elders. In *tabel 1* van de bijlage staan de scholen die het afgelopen schooljaar kinderen niet passend of tijdig konden plaatsen elders. De acties die vervolgens hebben plaatsgevonden staan in onderstaande tabel weergegeven.

Ingezette actie	Aantal keer ingezet door de scholen (n=5)	
Overgeplaatst naar het S(B)O	80%	4
Aanvullend onderzoek	20%	1
Binnen de gemeente een andere school gevonden	0%	0
Buiten de gemeente een andere school gevonden	0%	0
Anders, namelijk:		
<ul style="list-style-type: none"> • Jan Kuipers: Ouders hebben gekozen voor een MKD i.v.m. hoeveelheid zorgbehoefte van hun kind. Was niet realiseerbaar volgens ouders in de reguliere klas. • SPEEL en LEER: 1x naar SO 1x Mytylschool, Glimmen. 		

2.4 Thuiszitters

Een van de doelstellingen van passend onderwijs is het verminderen van het aantal thuiszitters. De ambitie van het SWV PO 20.01 is dat er geen thuiszitters zijn. Thuiszitters zijn leer- of kwalificatieplichtige leerlingen die ingeschreven zijn op een school, maar langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimen. In het schooljaar 2017-2018 hebben in totaal drie scholen (De Borgh, Het Anker en Het Valkhof) thuiszitters gehad, waarbij elke school één thuiszitter heeft gehad. Drie schoolbesturen geven aan dat er thuiszitters zijn geweest, binnen elk schoolbestuur één. Echter komt het niet overeen wat scholen en schoolbesturen aangeven. In onderstaande tabel is te zien welke scholen en schoolbesturen aangeven thuiszitters te hebben gehad.

Schoolbestuur	Aantal thuiszitters volgens schoolbestuur (n=5)	Aantal thuiszitters volgens de scholen van het schoolbestuur (n=3)
CKC	Geen	Geen
NoorderBasis*	1	Geen
Quadraten	1	2 (n=2)
OPON	Geen	1 (n=1)
Primenius*	1	Geen

* Dit schoolbestuur heeft ook nog scholen in andere subregio's binnen het SWV, dus het kan zijn dat bij deze subregio's ook nog thuiszitters van dit schoolbestuur zijn.

2.5 Terugplaatsingen naar regulier onderwijs

Het streven van Passend Onderwijs is om plaatsingen in het s(b)o tijdelijk te laten zijn waar dat mogelijk is. SBO 't Hoge Holt geeft aan een leerling te hebben kunnen terugplaatsen naar het regulier onderwijs. De reguliere scholen geven aan dat er in totaal vijf leerlingen rechtstreeks zijn opgenomen vanuit het S(B)O. De Aquarel en De Poolster hebben twee leerlingen opgenomen en Speel en Leer één leerling.

2.6 Zij-instromers

Zij-instromers zijn leerlingen die overstappen van de ene basisschool (BAO) naar een andere basisschool (BAO), anders dan door verhuizing. Eenentwintig scholen hebben geen zij-instromers ontvangen afgelopen schooljaar en zeven scholen hebben meer dan vijf zij-instromers ontvangen. In totaal hebben 25 scholen meer dan 83 zij-instromers ontvangen.

Aantal ontvangen zij-instromers	Reacties (n=46)	
Geen	45,7%	21
1	13%	6
2	13%	6
3	4,4%	2
4	6,5%	3
5	2,2%	1
> 5	15,2%	7

2.7 Doorverwijzingen S(B)O

Schoolbesturen zijn verplicht een TLV te beoordelen. Hierdoor zou elk schoolbestuur op de hoogte kunnen zijn van de doorverwijzing naar s(b)o en de reden hiervan.

Vier van de vijfschoolbesturen weten het aantal doorverwijzingen naar s(b)o van het afgelopen schooljaar 2017-2018, NoorderBasis weet dit niet. Eén schoolbestuur (CKC) heeft geen

doorverwijzingen naar s(b)o gehad. De andere drie schoolbesturen hebben in totaal 99 doorverwijzingen gehad, namelijk Quadraten 28, OPON 29 en Primenius 42.

NoorderBasis, Quadraten, OPON en Primenius zijn in 100 procent van de gevallen bekend met de reden van doorverwijzing naar het S(B)O. Schoolbestuur CKC geeft aan nooit bekend met te zijn met de reden van doorverwijzing.

2.8 Ontwikkelingsperspectiefplan en ouderbetrokkenheid

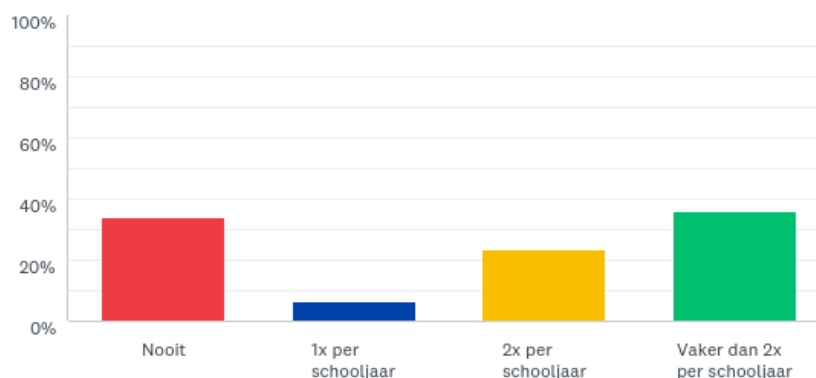
Deze paragraaf gaat over het Ontwikkelingsperspectiefplan (in het vervolg OPP). Hiermee worden ontwikkelingsperspectiefplannen bedoeld die geregistreerd zijn bij DUO/Bron en gefinancierd worden vanuit middelen Passend Onderwijs.

Contact met zorgleerling opstellen OPP

In het IJkinstrument basisondersteuning staat dat ouders én leerlingen actief betrokken dienen te worden bij het onderwijs en dus ook bij het opstellen van het OPP.

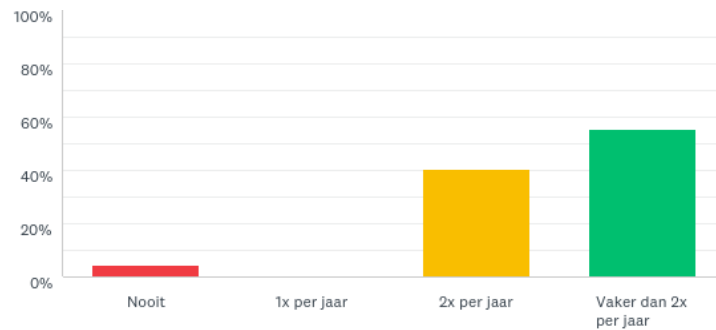
De meeste scholen (66 procent) betrekken het kind bij het opstellen van het OPP. Bij 36,2 procent gebeurt dit vaker dan twee keer per schooljaar, bij 23,4 procent twee keer per schooljaar en bij 6,4 procent één keer per schooljaar. Daarnaast zijn er zestien scholen die het kind niet betrekken bij het opstellen van het OPP. Alhoewel het IJkinstrument beschrijft dat leerlingen betrokken dienen te worden bij het OPP zijn er toch zestien scholen (34 procent) die de leerlingen niet betrekken bij het opstellen van het OPP.

Twee scholen betrekken het kind al vanaf vier jaar bij het opstellen van een OPP, terwijl andere scholen de kinderen in de leeftijd van tien en elf jaar betrekken. Maar de meeste scholen betrekken het kind bij het OPP in de leeftijd van acht of negen jaar oud. De scholen gaan gemiddeld bij de leeftijd van acht jaar in overleg met het kind als er een OPP opgesteld moet worden.

Overleg met ouders opstellen OPP

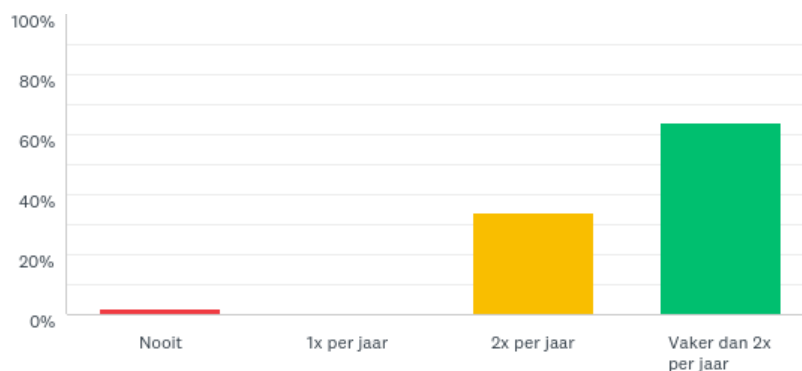
Het vaststellen van een OPP dient in overleg met de ouders te gaan. Ouders hebben daarnaast sinds 1 augustus 2017 instemmingsrecht op het handelingsdeel van het OPP. Alle scholen, op SPEEL en LEER en De Bron na, hebben twee keer per jaar of vaker dan twee keer per jaar overleg met de ouders bij het opstellen van een OPP.

Contact met ouders uitvoering OPP

Het OPP dient ten minste één keer per schooljaar met de ouders geëvalueerd te worden. Daarna kan het ontwikkelingsperspectief bijgesteld worden als dat nodig is. Ook over de bijstelling moet eerst met de ouders op overeenstemming gericht overleg worden gevoerd. SWV PO 20.01 geeft hierbij aan in het **basisprofiel?** dat de ouders betrokken dienen te worden bij het opstellen en evalueren van het OPP.

De ouders op de hoogte stellen over de uitvoering en de evaluatie van het OPP wordt door bijna alle scholen gedaan, alleen SPEEL en LEER doet dit nooit. Een groot deel van de scholen (63,8 procent, n=30) heeft vaker dan twee keer per jaar contact met de ouders over de uitvoering en evaluatie van het OPP. Bij 34 procent gebeurt dit twee keer per jaar.

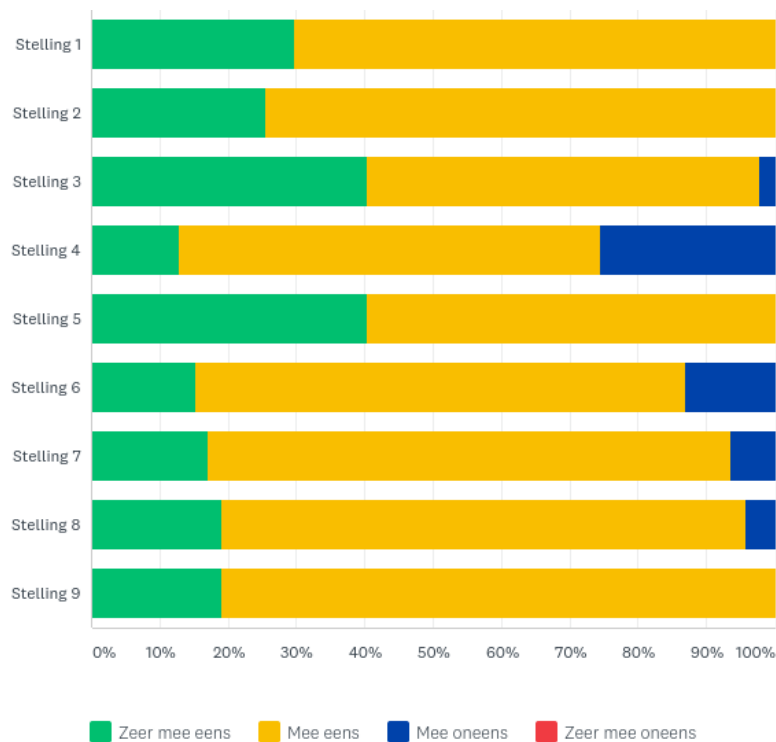
Contact school en ouders zorgleerling

Om het contact van school met ouders van zorgleerlingen in beeld te brengen is de scholen een aantal stellingen voorgelegd:

1. Het overleg met ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is in het algemeen goed.
2. In het algemeen zijn ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften goed op de hoogte van het onderwijs aan hun kind
3. De school betreft de ouders altijd in de route naar de beste ondersteuning van het kind.
4. De school betreft het kind in de afstemming van de ondersteuning die het kind nodig heeft.
5. De school betreft externe partijen in de afstemming van de ondersteuning die het kind nodig heeft.

6. Ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zijn makkelijk bij de school te betrekken.
7. Ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften geven vaak voldoende informatie over hun kind.
8. Samen met de ouders en leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is helder te krijgen wat een kind nodig heeft.
9. De school kan duidelijk in beeld krijgen wat het kind nodig heeft.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de scholen vinden dat er redelijk goed contact is met ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Ook geven alle scholen (op De Hoeksteen en Het Anker na) aan dat men helder kan krijgen wat een kind nodig heeft. Echter het betrekken van het kind in de afstemming van de ondersteuning wordt door twaalf scholen niet gedaan en één school (De Borgh) betreft de ouders niet altijd in de route naar de beste ondersteuning. Ook vindt niet elke school (n=6) het makkelijk om ouders bij de school te betrekken en geven drie scholen aan dat ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften niet altijd voldoende informatie geven over hun kind.

3. Doorgaande lijn

Een onderdeel van de kwaliteitszorg is de doorstroming van voorschoolse voorzieningen naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Daarnaast vindt het SWV PO 20.01 het belangrijk dat de school leerlingen zorgvuldig overdraagt.

3.1 Afstemming voorschoolse voorzieningen

Het gemeentelijk jeugdplan moet zich onder andere richten op preventie en vroegsignalering, en het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, buurten en scholen. Hiervoor is afstemming met het onderwijs noodzakelijk.

Omdat de plek van de voorschoolse voorziening bepalend kan zijn in de mate en kwaliteit van afstemming en samenwerking is in onderstaande tabel onderscheid gemaakt tussen scholen die een voorschoolse voorziening in het gebouw hebben en scholen die dit niet hebben. Eén derde van de scholen heeft een voorschoolse voorziening in het schoolgebouw.

De meeste scholen maken gebruik van overdrachtsformulieren, in totaal 42 scholen. Daarnaast vindt er bij 25 scholen warme overdracht zonder ouders plaats en geven in totaal 16 scholen aan dat ze warme overdracht met ouders hebben. Daarvan hebben zeven scholen zowel een warme overdracht met als zonder ouders. Verder vindt er vaker een warme overdracht met ouders plaats bij scholen zonder voorschoolse voorziening in het gebouw.

Collegiale consultatie en bezoek/ observeren op voorschool vindt vaker plaats bij scholen met een voorschoolse voorziening in het gebouw. Verder valt het op dat de scholen niet op veel onderwerpen afstemmen met de voorschoolse voorzieningen.

	Voorschoolse voorzieningen in het gebouw (n=47)			
	Ja (n=15)		Nee (n=32)	
Gebruik van overdrachtsformulier	93,3%	14	87,5%	28
Warme overdracht zonder ouders	53,3%	8	53,1%	17
Collegiale consultatie tussen pedagogisch medewerker(s) van de voorschool en leerkracht(en)	46,7%	7	12,5%	4
Bezoek/observeren op voorschool	40%	6	28,1%	9
Voorlichting aan ouders	13,3%	2	3,1%	1
Warme overdracht met ouders	13,3%	2	43,8%	14
Terugkoppeling in het eerste jaar van de ontwikkeling van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte	6,7%	1	15,6%	5
Geen voorbeelden beschikbaar	0%	0	0%	0
Anders, namelijk:			<ul style="list-style-type: none"> • Hangt van de situatie af • Info gaat via ouders • Niet van toepassing • Eventueel op verzoek van de ouders of op ons initiatief n.a.v. het overdrachtsformulier een gesprek. • Afhankelijk van de zorg • In sommige gevallen vindt er een gesprek met ouders plaats, dit is niet standaard. In sommige gevallen vindt er een observatie plaats • Meestal alleen overdrachtsformulier. Bij zorg: andere opties worden dan ingezet 	

3.2 Samenwerking voorschoolse voorzieningen

In totaal bij 23 scholen is er samenwerking/ afstemming/ overleg tussen de contactpersoon van de voorschool en de ib'er of leerkracht van de school. Collegiale consultatie vindt in totaal bij elf scholen plaats. Verder valt het op dat twintig scholen aangeven geen voorbeelden van samenwerking met voorschoolse voorzieningen beschikbaar te hebben. Voor de rest worden er weinig onderwerpen genoemd waarop wordt samengewerkt. Echter scholen met een voorschool in het gebouw werken op meer onderwerpen samen dan de scholen zonder voorschoolse voorziening in het gebouw. Terugkijkend naar de afstemming met de voorschoolse voorzieningen dan wordt er op meer onderwerpen met de voorschoolse voorzieningen afgestemd dan dat er wordt samengewerkt.

	Voorschoolse voorzieningen in het gebouw (n=47)			
	Ja (n=15)		Nee (n=32)	
Samenwerking/afstemming/overleg tussen o.a. contactpersoon voorschool, ib-er, leerkracht groep 1 (en 2)	53,3%	8	46,9%	15
Geen voorbeelden beschikbaar	40%	6	43,8%	14
Collegiale consultatie tussen pedagogisch medewerker(s) van de voorschool en leerkracht(en)	40%	6	15,6%	5
Gezamenlijke studiemiddag	13,3%	2	0%	0
Gezamenlijk gebruik van methodieken	13,3%	2	0%	0
Peuterpilots	6,7%	1	0%	0
Oudervoorlichting	0%	0	0%	0
Anders, namelijk:	<ul style="list-style-type: none"> • De Delta: Samenwerking m.b.t. leesactiviteiten en gebruik gebouw, speelplein e.d. 		<ul style="list-style-type: none"> • De Vlieger: 1 x per jaar overleg directie en voorschool in eigen dorp • Onder de Wieken: N.V.T. • De Bron: Indien nodig is er contact 	

3.3 Verbeterpunten afstemming voorschoolse voorzieningen

Er zijn een aantal scholen die punten ter verbetering hebben in de afstemming met de voorschoolse voorzieningen. De scholen geven met name aan dat er vaker contact, afstemming en meer overlegmomenten mogen zijn. Ze willen de (warme) overdracht verbeteren en er is behoefte aan duidelijke overdrachtsformulieren.

3.4 Afstemming voortgezet onderwijs

Alle scholen dienen zorgvuldig informatie over de leerlingen over te dragen aan het voortgezet onderwijs, zoals vermeld staat in het Ondersteuningsplan van SWV PO 20.01.

In de afstemming met het voortgezet onderwijs wordt er door de meeste scholen (tenminste door 70 procent van de scholen) afgestemd op het gebied van open dag/informatiebijeenkomst, warme overdracht zonder ouders, overleg PO-VO, meedraaien op VO voor leerlingen en schriftelijke terugkoppeling van VO naar PO. Ook een groot deel van de scholen (tenminste 44,7 procent) stemt af met het voortgezet onderwijs op het gebied van contact/bezoek van medewerker school en ouders (+kind) aan VO, extra aanbod hoogbegaafden: Masterclass HB, plusklas en mondelinge terugkoppeling van VO naar PO.

	Reacties (n=47)	
Open dag/informatiebijeenkomst	91,5%	43
Warme overdracht zonder ouders	89,4%	42
Overleg PO-VO	78,7%	37
Meedraaien op VO voor leerlingen	72,3%	34
Schriftelijke terugkoppeling van VO naar PO	70,2%	33
Contact/bezoek van medewerker school en ouders (+kind) aan VO	57,5%	27
Extra aanbod hoogbegaafden: Masterclass HB, plusklas	51,1%	24
Mondelinge terugkoppeling van VO naar PO	44,7%	21
(Inhoudelijke) samenwerking	31,9%	15
Warme overdracht met ouders	25,5%	12
Extra aanbod voor reguliere leerlingen	2,1%	1
Geen voorbeelden	0%	0
Anders, namelijk:		
• De Parel: Koken met kwetsbare kinderen		

3.5 Verbeterpunten afstemming voortgezet onderwijs

Een groot deel van de scholen geeft aan geen verbeterpunten te hebben in de afstemming met het voortgezet onderwijs. De scholen die wel verbeterpunten hebben geven het volgende aan:

School	Verbeterpunten afstemming voorschoolse voorzieningen
De Gavelander	Terugkoppeling beter vastleggen
De Stapsteen	Intergrip heeft geen enkele meerwaarde
Remmelt Booy	Ook hier hebben we te maken met verschillende scholen, groot gebied, veel verschil in contacten
De Hoeksteen	Doorgaande lijn is lastig omdat we met veel VO scholen te maken hebben
De Delta	Afstemming inhoud onderwijs.
De Vlieger	Observatiemogelijkheid inzetten vanuit VO op bao
SPEEL en LEER	Geen dyslexiecertificaten afgeven
Het Valkhof	De Borgen wil de dakpanconstructie niet meer hanteren, maar dat mag wel.
't Sterrenpad	Afschaffen van de plaatsingswijzer en het meer kunnen geven van dubbele adviezen
De Marke	Terugkoppeling VO naar PO
De Wegwijzer	Inhoudelijke afstemming vakken (o.a. engels)

De scholen hebben wisselende verbeterpunten, maar een aantal scholen geeft aan met veel VO scholen te maken te hebben en dat een doorgaande lijn dan lastig is. Ook geven enkele scholen aan meer inhoudelijk te willen afstemmen en een betere terugkoppeling willen van VO naar PO.

4. Lokale afspraken

Gemeenten in Nederland zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor een aantal beleidsterreinen voor de jeugd. De belangrijkste is de invoering van de jeugdwet. In de lokale setting zullen schoolbesturen afstemmen met gemeentes, denk aan uitgangspunten voor samenwerking, onderwijshuisvesting in relatie tot passend onderwijs, samenwerking met jeugdhulp, leerlingenvervoer in relatie tot passend onderwijs of aan de inbreng van wijkcoach, jeugdverpleegkundige en/of schoolmaatschappelijk werk. De taak van SWV PO 20.01 is daar waar gewenst of noodzakelijk te komen tot subregionale afspraken (bijvoorbeeld mogelijke onderwijs-zorgarrangementen) en verder de lokale ontwikkeling te volgen.

4.1 Samenwerking

We hebben de schoolbesturen met betrekking tot de samenwerking de volgende vraag gesteld: *"Wat zijn voorbeelden van goede samenwerking tussen scholen en/of schoolbesturen binnen één van de gemeenten die binnen het samenwerkingsverband vallen, waarbij uw schoolbestuur betrokken was?"*

Wat opvalt is dat niet alle schoolbesturen voorbeelden hebben van samenwerking tussen schoolbesturen. In onderstaande tabel is te zien dat Quadraten en OPON wel voorbeelden geven van samenwerking met andere schoolbesturen en/ of andere partijen.

Schoolbestuur	Gemeente	Voorbeelden van goede samenwerking subregio West
CKC	Noordenveld	Geen
NoorderBasis	Grootegast, Leek, Noordenveld, Zuidhorn	Geen voorbeelden bekend
Quadraten	Grootegast, Leek, Marum, Noordenveld, Zuidhorn	OPON en Quadraten: ROTS (vaststellen eenduidig dyslexiebeleid, scholingsbijeenkomsten, concretiseren en vastleggen werkafspraken TLV-route, pilot dyslexie), Talentklas rsg de Borgen, OPON, Quadraten en Noorderbasis: festival passend onderwijs OPON, Quadraten, Noorderbasis en VO: ROPO PO VO OPON, Quadraten, Noorderbasis : ROPO PO OPON, Quadraten en Noorderbasis, VO, CJG's en gemeenten: werkgroep ROGO, ROGO, task force → (werkagenda onderwijs en jeugdzorg, ondersteuningsroutes, onderwijs-zorgarrangementen).
OPON	Noordenveld	Regionaal Overleg Team (onderwerpen als vaststelling en afstemming van eenduidig beleid ten aanzien van scholing, dyslexie, hoogbegaafdheid, zorgroutes, beleid school en jeugd, talentklas RSG De Borgen etc.): OPON, Quadraten, Noorderbasis. *** Regionaal overleg passend onderwijs PO en VO: OPON, Quadraten en Noorderbasis. *** Regionaal Overleg Gemeenten en Onderwijs (afstemming diverse thema's die betrekking hebben op onderwijs- en zorg: VO, OPON, Quadraten, Noorderbasis, CKC Drenthe.
Primenius	Marum	-

Netwerk intern begeleiders

Alle schoolbesturen geven aan dat er binnen de organisatie een netwerk van intern begeleiders op lokaal niveau is. In onderstaande tabel staat waar de ontwikkeling en uitwisseling plaatsvindt.

Schoolbestuur	Waar vindt de ontwikkeling en uitwisseling plaats?
CKC	Binnen CKC Met OPON
NoorderBasis	Voor alle scholen van het bestuur in S.V. 20.01
Quadraten	Leek, Marum, Grootegast, Zuidhorn en Noordenveld (Roden)
OPON	Netwerk IB: naast intern netwerk 4x per jaar bijeenkomsten op subregionaal niveau: gemeente Noordenveld en Quadraten.
Primenius	Er is een IB-netwerk van alle ib'ers van Primenius. Alle ib'ers nemen hieraan deel. Alle gemeenten waar Primenius een school heeft zijn hierbij vertegenwoordigd. De intervisiegroepen van ib'ers zijn meer op lokaal niveau samengesteld.

4.2 Bestuurlijk overleg

Vanuit landelijke wet- en regelgeving is het verplicht om tijdens gemeentelijke overleggen tenminste jaarlijks overleg te hebben over verschillende onderwerpen die (de kwaliteit van) het onderwijs aangaan. Het overleg is gericht op het maken van afspraken met elkaar. Om na te gaan of er goede afspraken gemaakt worden tijdens de bestuurlijke overleggen is de schoolbesturen gevraagd naar de gemaakte afspraken van deze overleggen, deze zijn te lezen in onderstaande tabel.

Onderwerpen	Afspraken per gemeente op bestuurlijk niveau				
	Grootegast (n=2)	Leek (n=2)	Marum (n=2)	Noordenveld (n=4)	Zuidhorn (n=2)
Leerplicht/ thuiszitters	1 - 1	1 - 1	2 - -	3 - 1	1 - 1
Leerlingenvervoer	1 - 1	1 - 1	1 - 1	2 1 1	1 - 1
(Toegankelijkheid van) Onderwijshuisvesting	1 - 1	1 - 1	1 - 1	2 1 1	1 - 1
Afstemming voorschoolse voorzieningen met basisschool	1 - 1	2 - -	2 - -	3 - 1	1 - 1
Afstemming voortgezet onderwijs met basisschool	2 - -	2 - -	2 - -	4 - -	2 - -
Dyslexie	1 1 -	1 1 -	2 - -	3 1 -	1 1 -
Inzet van (school)maatschappelijk werk in het onderwijs	1 1 -	1 1 -	2 - -	3 1 -	1 1 -
Deelname van jeugdhulp in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs (ZAT)	1 - 1	1 - 1	2 - -	3 - 1	1 - 1

Inzet van Jeugd-GGZ	1 - 1	1 - 1	2 - -	3 - 1	1 - 1
Afstemming onderwijs en zorg	1 - 1	1 - 1	2 - -	3 - 1	1 - 1

* Antwoordcategorieën: Ja = **groen**; Nee = **rood**; Weet niet = grijs

Het is opvallend dat er op bijna geen enkel onderwerp door alle schoolbesturen wordt aangegeven dat er afspraken zijn gemaakt tijdens de bestuurlijke overleggen in de gemeenten die onder subregio West vallen. Alleen over afstemming voortgezet onderwijs met basisschool geven alle besturen aan dat er afspraken zijn gemaakt. Met name de schoolbesturen in de gemeente Marum geven op de meeste onderwerpen aan dat er afspraken zijn gemaakt. Verder geeft ieder schoolbestuur een ander antwoord op de vraag of er op bovenstaande onderwerpen op bestuurlijk niveau afspraken zijn gemaakt. Misschien zijn de afspraken er wel, maar weet men er niet van.

4.3 Tevredenheid opbrengsten bestuurlijk overleg

De meeste schoolbesturen zijn tevreden met de opbrengsten van de bestuurlijke overleggen. CKC is zelfs zeer tevreden met de opbrengsten van de bestuurlijke overleggen in de gemeente Noordenveld. Alleen NoorderBasis geeft aan ontevreden te zijn met de opbrengsten van de bestuurlijke overleggen in de gemeente Grootegast.

Schoolbestuur	Gemeente	Tevredenheid
CKC	Noordenveld	Zeer tevreden
NoorderBasis	Grootegast	Ontevreden
	Noordenveld	Tevreden
	Leek	Tevreden
	Zuidhorn	Tevreden
Quadraten	Noordenveld	Tevreden
	Grootegast	Tevreden
	Leek	Tevreden
	Marum	Tevreden
	Zuidhorn	Tevreden
OPON	Noordenveld	Tevreden
Primenius	Marum	Tevreden

5. Conclusie

5.1 Basis en extra ondersteuning

Schoolondersteuningsprofiel

Van 43 scholen is het SOP nieuwer dan 1 september 2014 en daarmee wettelijk actueel. Vier scholen hebben geen actueel SOP (De Schans, 't Fundament, De Elsakker en 't Sterrenpad). 't Sterrenpad geeft aan dat het op de planning staat om het SOP 1 januari 2019 geactualiseerd vast te stellen. In het OP van SWV PO 20.01 staat dat het SOP op de website van de school en de website van het aangesloten schoolbestuur dient te staan. Bij 30 van de 47 scholen staat het SOP daadwerkelijk op de website van de school en het is opvallend dat geen van de scholen het SOP op de website van hun schoolbestuur heeft staan. Bij de totstandkoming van het SOP heeft bijna elke school overleg gehad met het team (vier scholen niet) en hebben bijna alle scholen hun SOP door de MR laten gaan (twee scholen niet).

Expertise

In subregio West kunnen alle scholen (tenminste in geringe mate) kinderen met een achterstand in taal/lezen en rekenen, dyslexie, faalangst, hoogbegaafdheid en autisme of verwante stoornis ondersteunen. Kinderen met matige tot ernstige verstandelijke beperking, downsyndroom, visuele handicap, auditieve handicap en hechtingsstoornis kunnen door een relatief groot deel van de scholen niet worden ondersteund of de scholen weten niet of ze deze kinderen kunnen ondersteunen, als scholen al aangeven deze kinderen te kunnen ondersteunen dan is dit met name in geringe mate.

Het valt op dat de schoolbesturen aangeven meer beschikbare expertise te hebben dan de scholen. Alle schoolbesturen geven aan dat ze een intern begeleider, onderwijsassistent, (ortho)pedagoog, gedragspecialist en specialist hoogbegaafdheid beschikbaar hebben. Alle scholen geven aan dat ze een intern begeleider en een gedragspecialist beschikbaar hebben. De meeste uren worden ingezet voor de inzet van de intern begeleider en de onderwijsassistent. Ook al hebben alle scholen een gedragspecialist beschikbaar, toch wordt deze functionaris in vergelijking met andere functionarissen weinig uren ingezet. Verder geven zowel een aantal schoolbesturen als scholen aan geen leraarondersteuner en remedial teacher beschikbaar te hebben, maar worden er in vergelijking met andere functionarissen redelijk veel uren ingezet voor de inzet van de leraarondersteuner.

Afspraken

Drie van vijf schoolbesturen (CKC, Quadraten en OPON) geven aan dat hun scholen afspraken hebben gemaakt met jeugdhulp met betrekking tot de afstemming onderwijs en jeugdzorg. Verder geven twee van de vijf schoolbesturen (NoorderBasis en Quadraten) aan afspraken te hebben gemaakt met andere schoolbesturen ten aanzien van de inzet van aanvullende expertise.

Ondersteuningsprogramma's scholen

Wat opvalt is dat geen programma door alle scholen wordt ingezet en er altijd wel één à twee scholen zijn die het programma niet inzetten of niet weten of ze het in kunnen zetten. Toch zijn er scholen die alle programma's wel in voldoende of (zeer) ruime mate inzetten en kan men dus stellen dat als een kind behoefte heeft aan een van de ondersteuningsprogramma's dat er dan een school in subregio West is die dat kan inzetten.

Scholen dienen een aantal verplichte protocollen en richtlijnen te hebben. Zo hebben alle scholen een pestprotocol en is er een aanspreekpunt aanwezig op school. De andere protocollen en richtlijnen zijn tenminste bij 83 procent van de scholen aanwezig.

Scholing

Drieëndertig van de 47 scholen geven aan specifieke scholing of andere activiteiten voor hun leerkrachten in het schooljaar 2017-2018 georganiseerd te hebben. Er is (nog) weinig ambitie in scholing (voor het hele team) bij de scholen. Zo'n 30 tot 40 procent van de scholen heeft scholing voor het hele team georganiseerd op de onderwerpen: signaleren & analyseren, handelingsgericht werken, woordenschat en pedagogisch klimaat. Bij 51,5 procent van de scholen is scholing m.b.t. ondersteuning van kinderen met spraak/ taalstoornis voor een deel van het team georganiseerd en bij 45,5 procent van de scholen is scholing m.b.t. het opstellen van ontwikkelingsperspectiefplan voor een deel van team georganiseerd.

Intern schoolondersteuningsteam

In het OP van het samenwerkingsverband staat dat de school een intern schoolteam gericht op leerlingondersteuning dient te hebben. Een aantal scholen geeft aan dit niet te hebben, dat leerlingondersteuning via een ander overleg gaat of dat ze een andere werkwijze hebben. Bij de scholen die wel een intern schoolondersteuningsteam hebben komt dit team in wisselende frequentie bijeen, maar bij twintig scholen in ieder geval één keer per week.

5.2 Zorgplicht

Het valt op dat binnen deze subregio bijna alle schoolbesturen beleid hebben gemaakt op alle onderwerpen. Alleen op het gebied van de doorgaande lijn van voorschool naar (speciaal) basisonderwijs heeft één schoolbestuur (NoorderBasis) geen beleid gemaakt.

In subregio West hebben de schoolbesturen in het schooljaar 2017-2018 geen geschilprocedures bij de geschillencommissie passend onderwijs gehad.

De meeste scholen (85,1%) geven aan dat ouders/ verzorgers hun kind op school kunnen aanmelden via een aanmeldformulier, bij dertig scholen verloopt de aanmelding middels een gesprek met directeur/ leerkracht en bij 72,3 procent van de scholen kan dit via een intakegesprek. Verder geven vijftien scholen aan dat het telefonisch kan, elf scholen geven aan met een brief en bij zeventien scholen kan de aanmelding ook middels een mail naar de directeur/ leerkracht.

Acht van de 47 scholen hebben aangemelde kinderen niet tijdig kunnen plaatsen op hun school. Daarnaast zijn er vijf scholen geweest die in het schooljaar 2017-2018 kinderen niet passend binnen zes weken konden plaatsen elders. Scholen hebben zorgplicht voor alle kinderen die bij hen zijn ingeschreven. In geval van problemen of thuiszitten betekent dit dat de school de verantwoordelijkheid heeft om ouders en kind te ondersteunen naar de best passende onderwijsplek elders. Drie scholen geven aan elk één thuiszitter te hebben gehad en drie schoolbesturen geven ook aan thuiszitters te hebben gehad. Echter de antwoorden van de schoolbesturen en scholen komen niet overeen. Verder is er één leerling afgelopen schooljaar vanuit een SBO-school uit subregio West teruggeplaatst naar het reguliere basisonderwijs. Drie reguliere scholen hebben in totaal vijf leerlingen rechtstreeks opgenomen van het S(B)O. In totaal zijn er meer dan 76 zij-instromers (leerlingen die overstappen van BAO naar BAO anders dan door verhuizing) geweest. Zeven scholen hebben meer dan vijf zij-instromers ontvangen.

Drie van de vijf schoolbesturen hebben in het schooljaar 2017-2018 in totaal 99 leerlingen doorverwezen naar het S(B)O in de subregio West. Eén schoolbestuur weet het aantal doorverwijzingen niet en één schoolbestuur heeft geen doorverwijzingen gehad. Vier van de vijf schoolbesturen zijn in 100 procent van de gevallen bekend met de reden van doorverwijzing naar S(B)O. Eén schoolbestuur geeft aan nooit bekend te zijn met de reden.

Contact met ouders zorgleerling opstellen en uitvoering OPP

Het IJkinstrument basisondersteuning geeft aan dat ouders én leerlingen actief betrokken dienen te worden bij het onderwijs en dus ook bij het opstellen van het OPP. De meeste scholen (66 %) doen dit ook, maar toch zijn er zestien scholen die de leerling niet bij het opstellen van het OPP betrekken. Op één school na hebben alle scholen overleg met de ouders bij het opstellen van het OPP. Het OPP dient ten minste één keer per schooljaar met de ouders geëvalueerd te worden. Daarna kan het OPP bijgesteld worden als dat nodig is. Ook over de bijstelling moet eerst met de ouders op overeenstemming gericht overleg worden gevoerd. De school die aangeeft nooit overleg te hebben met ouders bij het opstellen van het OPP heeft ook geen overleg met de ouders bij de uitvoering van het OPP.

5.3 Doorgaande lijn

Op het gebied van afstemming met voorschoolse voorzieningen wordt er bij de meeste scholen gebruik gemaakt van overdrachtsformulieren. Er is bij 23 scholen samenwerking/ afstemming/ overleg tussen de contactpersoon van de voorschool en de ib-er of leerkracht van de school. Daarnaast vindt er bij 25 scholen warme overdracht zonder ouders plaats en geven in totaal 16 scholen aan dat ze warme overdracht met ouders hebben. Collegiale consultatie en bezoek/ observeren op voorschool vindt vaker plaats bij scholen met een voorschoolse voorziening in het gebouw. Verder valt het op dat twintig scholen aangeven geen voorbeelden van samenwerking met voorschoolse voorzieningen te hebben. Voor de rest worden er weinig onderwerpen genoemd waarop wordt afgestemd of samengewerkt, maar wordt er wel meer afgestemd dan samengewerkt met de voorschool.

Alle scholen dienen zorgvuldig informatie over de leerlingen over te dragen aan het voortgezet onderwijs, zoals vermeld staat in het Ondersteuningsplan van SWV PO 20.01. In de afstemming met het voortgezet onderwijs wordt er door de meeste scholen (tenminste door 70 procent van de scholen) afgestemd op het gebied van open dag/informatiebijeenkomst, warme overdracht zonder ouders, overleg PO-VO, meedraaien op VO voor leerlingen en schriftelijke terugkoppeling van VO naar PO. Ook een groot deel van de scholen (tenminste 44,7 procent) stemt af met het voortgezet onderwijs op het gebied van contact/bezoek van medewerker school en ouders (+kind) aan VO, extra aanbod hoogbegaafden: Masterclass HB, plusklas en mondelinge terugkoppeling van VO naar PO.

5.4 Lokale afspraken

Samenwerking schoolbesturen

Twee van de vijf schoolbesturen geven aan samenwerking met andere schoolbesturen en/ of andere partijen te hebben. Alle schoolbesturen geven aan dat er binnen de organisatie een netwerk van intern begeleiders op lokaal niveau is.

Bestuurlijke overleggen

Gemeenten in Nederland zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor een aantal beleidsterreinen voor de jeugd. Afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp/zorg is hierbij cruciaal. In een lokale setting dienen schoolbesturen af te stemmen met gemeenten over verschillende onderwerpen in relatie tot passend onderwijs. De schoolbesturen denken erg verschillend over de afspraken die zijn gemaakt tijdens het bestuurlijk overleg. Alleen over afstemming voortgezet onderwijs met basisschool geven alle besturen aan dat er afspraken zijn gemaakt. Met name de schoolbesturen in de gemeente Marum geven op de meeste onderwerpen aan dat er afspraken zijn gemaakt. Verder zijn de meeste schoolbesturen (zeer) tevreden met de opbrengsten van de bestuurlijke overleggen. Alleen NoorderBasis geeft aan ontevreden te zijn met de opbrengsten in de gemeente Grootegast.

Bijlage 1: Tabellen

Tabel 1 Scholen met kinderen die niet passend of tijdig geplaatst konden worden, elders

School	Schoolbestuur	Gemeente
Jan Kuipers	Quadraten	Groote gast
SPEEL en LEER	CKC	Noordenveld
De Borgstee	Quadraten	Zuidhorn
De Molenberg	Quadraten	Groote gast
De Regenboog	Quadraten	Leek